

Мандзюк О.А.,
кандидат юридичних наук,
Голова Інституту стратегічних ініціатив
Глобальної організації союзницького лідерства

УДК 342.9

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСНОВНИХ АСПЕКТІВ АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Постановка проблеми. Складність нормативно-правового врегулювання аналітичної діяльності полягає в її специфіці, інтегральному характері проявів. З одного боку, аналітичну діяльність можна розглядати в аспекті діяльності наукової та науково-технічної. У такому разі регламентація має відбуватися на засадах Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», містити положення про різні аспекти інновацій. З іншого – у зв’язку з тим, що зміст аналітичної діяльності полягає в роботі з інформацією, аналітична діяльність потрапляє в правове поле інформаційного законодавства. Ще один цікавий аспект. У зв’язку з тим, що аналітична/інформаційно-аналітична діяльність сама по собі виступає як елемент інформаційно-аналітичного забезпечення, виникає замкнене імпліцитне коло: регламентуючи аналітичну діяльність, законодавець непрямо встановлює правові норми та приписи інформаційно-аналітичного забезпечення управлінської діяльності, включаючи власну.

У такий спосіб є сенс розглядати питання нормативно-правового забезпечення аналітичної діяльності в ракурсі діяльнісного підходу, тобто відштовхуючись від суб’ектно-об’ектних правовідносин, процедур і операцій, що супроводжують цей вид діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти правового регулювання аналітичної діяльності стали об’ектом наукового дослідження таких учених, як С. Алексєєв, Ф. Брецко, В. Копейчиков, В. Горшенев, О. Зайчуک, С. Лисенков, М. Марченко, Н. Оніщенко, П. Рабінович, О. Скакун та ін.

На рівні інформаційно-правових відносин окремі аспекти проблеми методологічних засад дослідження аналітичної діяльності у сфері інформаційного права відображені в працях В. Баскакова, В. Варенка, М. Дімчогло, В. Залізняка, Є. Збінського, В. Кір’ян, Б. Кормича, П. Матвієнко, А. Новицького, О. Кохановської, В. Ліпкана, О. Логінова, О. Мандзюка, А. Марущака, В. Політило, Л. Рудник, О. Стоецького, Я. Собківа, І. Сопілко, К. Татарникової, В. Цимбалюка, К. Череповського, О. Шепети та ін. Однак комплексного дослідження нормативно-правового забезпечення реалізації основних аспектів аналітичної діяльності дотепер у вітчизняній науці здійснено не було.

Виклад основного матеріалу дослідження. Базуючись на принципах, закріплених у ст. 2 Закону України «Про інформацію», нормативно-правове забезпечення реалізації аналітичної діяльності умовно можна розділити на три аспекти:

– **гуманітарно-правовий:** дотримання прав і свобод людини та громадянина, зокрема права на інформацію; регламентація принципів і основних зasad доступу до інформації, розуміння поняття таємниці та її видів; формування, зберігання й оновлення інформаційних ресурсів, включаючи діяльність бібліотек, архівів тощо;

– **режимно-процесуальний:** регламентація підстав доступу до інформації, що має обмеження у зв’язку з таємницею, організація заходів щодо виконання встановлених законами та підзаконними актами норм у роботі з відомостями та матеріалами, які кваліфікуються як інформація з обмеженим доступом;

– **технічний:** можливості використання в ході аналітичної діяльності певного обладнання та програмного забезпечення, технічні складники роботи з носіями інформації, охорона та захист інформації.

Гуманітарно-правовий аспект здебільшого знаходиться в площині конституційного права та стосується всіх осіб, на яких розповсюджується юрисдикція Конституції України. Насамперед, це право вільно збирати, зберігати, використовувати та поширювати інформацію усно, письмово або в іншій способі (на свій вибір) (ст. 34); недопущення збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини (ст. 32); гарантія судового права захисту спростовувати недостовірну інформацію про себе та членів своєї сім’ї та права вимагати вилучення будь-якої інформації (ст. 32); право на відшкодування матеріальної та моральної шкоди, завданої збиранням, зберіганням, використанням та поширенням недостовірної інформації (ст. 32) [1].

Ст. 34 Конституції України оговорює, що «здійснення цих прав може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров’я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету та неупередженості правосуддя» [1].

Пошук інформації може бути суттєво обмежений через функціонування режиму доступу до неї. Тому є необхідність детального розгляду цього поняття.

Поняття «вільний доступ до інформації» у тексті Конституції України закріплене у ст. 50, в якій ідеється про гарантії права вільного доступу до інформації

про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту, а також про право на її поширення. Установлено, що така інформація ніким не може бути засекречена [1].

Для особи, яка займається аналітичною діяльністю у сфері інформаційних відносин, положення Основного закону України є принципово важливими, оскільки вони чітко встановлюють права й гарантії людини й громадянина, а також обмеження, які можуть виникати, зокрема й у професії аналітика. Фахівець повинен чітко уявляти межі дозволеного під час збирання інформації й наслідки, які тягнуть порушення цих меж.

У зв'язку з реалізацією права на інформацію, закріпленого Конституцією України, дещо суперечливими видаються окремі положення ст. 16 Закону України «Про національний архівний фонд і архівні установи» (в редакції від 21.05.2015 р.) у частині відмови в доступі до документів Національного архівного фонду, що належать державі, територіальним громадам [2]. Останні дорівнюються до неповнолітніх, осіб, визнаних судом недієздатними, і осіб, які грубо порушували порядок користування архівними документами. При цьому обґрунтування такої позиції законодавця в тексті не наводиться. Вважаємо, що тут є певне протиріччя з конституційними засадами гарантування прав на інформацію. Однак це означає, що в ситуації виконання аналітичної роботи на замовлення певної територіальної громади відповідний суб'єкт інформаційних відносин (чи експерт-аналітик, чи аналітичний центр) із метою уникнення непорозумінь з архівними установами в такий спосіб вимушений приховувати, що він виступає від імені територіальної громади. Це може вносити певний дисонанс у саму організацію аналітичної діяльності.

Таким чином, попри те, що основні положення інституту права на інформацію знайшли своє висвітлення в дисертаційних дослідженнях українських науковців, зокрема щодо конституційного права на інформацію в порівняльному аналізі [3], реалізації права на інформацію [4], конституційно-правового аспекту права доступу на інформацію [5], регулювання обмежень на екологічну інформацію [6]; у більш усталеному вигляді – у навчальних посібниках, зокрема за авторством А. Марущака [7] та ін., питання розгляду права на інформацію з метою здійснення аналітичної діяльності поки що залишається відкритим і регламентується на загальних підставах.

Окремим Законом в Україні регулюється доступ до публічної інформації. Установлюються принципи доступу до інформації (ст. 4): прозорість і відкритість діяльності суб'єктів владних повноважень; вільне отримання та поширення інформації, крім обмежень, установлених законом; рівноправність [8].

Ст. 5 указаного Закону регламентуються шляхи забезпечення доступу до інформації, зокрема систематичне й оперативне оприлюднення інформації в офіційних друкованих виданнях, на офіційних веб-сайтах в Інтернеті, на інформаційних

стендах, будь-яким іншим способом, а також надання інформації за запитами на інформацію [8]. Дескрипторами цієї правової норми є вказівки на темпоральні характеристики (систематичне й оперативне оприлюднення), а також на джерела поширення інформації. Проте не зазначаються такі характеристики, як повнота й об'єктивність інформації. Також вважаємо некоректною формулу «будь-яким іншим способом». Без деталізованого опису цього «іншого способу» створюються підстави для невідповідального розширення меж розповсюдження інформації, порушення деякою мірою етичних норм тощо. Тож нам здається, що текст ст. 5 Закону України «Про доступ до публічної інформації» потребує корегування.

Значна увага в законодавчих і підзаконних актах приділяється доступу до інформації про особу. У Законі України «Про доступ до публічної інформації» прописані суб'єктні правовідносини в здійсненні такого доступу й закріплена права особи, щодо якої збирається інформація, а також обов'язки розпорядників інформації. Установлюються умови щодо обсягів інформації про особу (максимальна обмеженість і використання лише з метою та в спосіб, визначеній законом), а також щодо термінів зберігання інформації («тривати не довше, ніж це необхідно для досягнення мети, за-для якої ця інформація збиралася») [8].

Правова регламентація доступу до персональних даних також передбачена Законом України «Про захист персональних даних». В аспекті здійснення аналітичної діяльності принципово важливими є положення ст. 16 зазначеного Закону, за якими «доступ до персональних даних третій особі не надається, якщо зазначена особа відмовляється взяти на себе зобов'язання щодо забезпечення виконання вимог цього Закону або неспроможна їх забезпечити» [9]. Ст. 17 Закону України «Про захист персональних даних» оговорюється відстрочення або відмова в доступі до персональних даних, а ст. 18 – оскарження рішення про відстрочення або відмову в доступі до персональних даних. З економічного боку, суттєвим є положення з приводу оплати доступу до персональних даних. Ст. 19 названого Закону встановлює, що безоплатним доступом до персональних даних є для самої особи, органів державної влади й органів місцевого самоврядування. Інші суб'єкти правовідносин, яким згідно із Законом надається право доступу до такого виду інформації і які звертаються із запитами про персональні дані, оплачують роботу, пов'язану з обробленням таких даних, консультуванням і організацією доступу до них. Ст. 24 передбачається гарантування державою захисту від незаконного доступу до персональних даних.

Глибинна наукова інтерпретація питань захисту персональних даних здійснена такими вченими, як О. Баранов [10], який досліджував взаємозв'язок прав людини із захистом персональних даних, В. Брижко [11], який висвітлив організаційно-правові питання захисту персональних даних, та ін.

Є потреба звернутися ще до одного законодавчого акта – Закону України «Про державну статистику». У ньому конкретне визначення доступу до інформації відсутнє, проте деталізовано описуються шляхи доступу до статистичної інформації, передбачається використання таких ресурсів, як систематичні публікації в ЗМІ та друкованих виданнях, відповіді на запит, надання інформації державним органам і органам місцевого самоврядування. Зазначається, що доступ до статистичної інформації може надаватися як юридичним, так і фізичним особам на підставах, зумовлених відповідними законами.

Нормативно-правова регламентація окремих питань зберігання інформації, що має принципово важливе значення для аналітичної діяльності, здійснюється в Законах України «Про бібліотеки і бібліотечну справу», «Про національний архівний фонд і архівні установи», «Про електронний документ та електронний документообіг», «Про музеї та музеїну справу» та ін.

Так, у ст. 11 Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» від 27.01.1995 р. у редакції від 01.01.2015 р. зазначається, що бібліотеки України є складовою частиною інформаційної системи держави. Але проведене нами дослідження тексту вказаного Закону виявило, що в ньому жодного разу не застосовуються терміни «аналіз», «аналітика», «аналітична діяльність», «інформаційно-аналітичний». По суті, це є серйозним упущенням, яке потребує свого доопрацювання на законодавчому рівні. Насправді подібне положення спростовує абсолютно правильну концепцію щодо подвійного характеру діяльності бібліотек, архівів і музеїв, які, з одного боку, є невід'ємною складовою частиною інформаційних ресурсів, на них покладається функція інформаційного забезпечення аналітичної діяльності, а з іншого – вони розглядаються як окремі самостійні суб'єкти аналітичної діяльності. Тож вважаємо, що Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» потребує суттєвого доопрацювання в контексті відображення аналітичної/інформаційно-аналітичної діяльності.

Узагальнюючи огляд нормативних актів і визначаючи, у який спосіб може відбуватися доступ до інформації осіб, які здійснюють аналітичну діяльність, що саме слугує джерелами інформації, надамо *перелік основних інформаційних ресурсів:*

- офіційна інформація, розміщена на сайтах органів державної влади та місцевого самоврядування;
- публікації в засобах масової інформації та в друкованих виданнях;
- інформація, що міститься в бібліотеках і архівах, музеїчних фондах;
- відкрита статистична інформація;
- медіаресурси;
- бази й банки даних, що ведуться організаціями, установами, закладами, в окремих випадках – фізичними особами, експертами з певних питань;
- офіційні запити до компетентних органів.

Не завжди доступ до інформації є безперешкодним, є чітко вимований режим доступу. Він

зумовлений закріпленим у ст. 20 Закону України «Про інформацію» особливим порядком доступу до інформації з урахуванням її розподілу на відкриту інформацію й інформацію з обмеженим доступом.

У правовій науці зазначене питання дотримання доступу до інформації, відповідальності за порушення режиму доступу до неї викликало значний інтерес учених через свою актуальність. Серед розмایття наукових праць варто виділити дисертаційні дослідження А. Благодарного [12], О. Самойлової [13], Г. Шломи [14]. Завдяки цим розвідкам доволі грунтовно висвітлені різні адміністративно-правові й кримінально-правові аспекти розуміння поняття інформації з обмеженим доступом, юридичної відповідальності за порушення встановленого режиму роботи з інформацією. Для фахівців у сфері адміністративної діяльності це важливо не лише для організації діяльності, а й для розуміння наслідків неправомірного поводження з інформацією.

Отже, насамперед слід звернутися до трактування термінологічного сполучення «доступ до державної таємниці», що міститься в Законі України «Про державну таємницю». Указаним законодавчим актом ключове поняття описується таким чином: «надання повноважною посадовою особою дозволу громадянину на ознайомлення з конкретною секретною інформацією та провадження діяльності, пов’язаної з державною таємницею, або ознайомлення з конкретною секретною інформацією та провадження діяльності, пов’язаної з державною таємницею, цією посадовою особою відповідно до її службових повноважень». Виходячи з наведено-го визначення, ознайомлення з інформацією, що містить державну таємницю, передбачене лише для певних категорій посадових осіб. Ступінь обізнаності в колі таких відомостей залежить від службових повноважень працівника. Тож необхідно розрізняти поняття «доступ до державної таємниці» і «допуск до державної таємниці». У вищезазначеному Законі останнє поняття трактується як «оформлення права громадянина на доступ до секретної інформації». У такий спосіб виникає логічний зв’язок: для того, щоб мати доступ, необхідно отримати допуск. Виходячи із цього, особи, які здійснюють аналітичну діяльність, мають право на доступ до інформації в обсягах і межах, а також у порядку, що регламентовані чинним законодавством.

Особливий правовий режим регламентації встановлюється щодо таємної інформації.

У Законі України «Про інформацію» є лише фрагментарна вказівка на таємну й службову інформацію без надання їх визначення. У п. 3 ст. 21 цього Закону встановлюється тільки порядок віднесення інформації до вказаних категорій, а також порядок доступу до неї.

Аналіз текстів законодавчих актів засвідчує, що в активному вжитку знаходяться дві термінологічні сполучки – секретна інформація й таємна інформація.

У Законі України «Про державну таємницю» секретна інформація виступає синонімом державної таємниці, що відображене у визначенні ключових

термінів у ст. 1: «Державна таємниця (далі також – секретна інформація) – вид таємної інформації, що охоплює відомості у сфері оборони, економіки, науки й техніки, зовнішніх відносин, державної безпеки й охорони правопорядку, розголошення яких може завдати шкоди національній безпеці України та які визнані в порядку, установленому цим Законом, державною таємницею й підлягають охороні державою». Виходячи з такої логіки, секретна інформація є видом інформації таємної. Секретна інформація вирізняється ступенем таємності. Її може надаватися гриф секретності, може встановлюватися режим секретності за окремими категоріями. У названому Законі визначаються матеріальні носії секретної інформації, а також технічний захист секретної інформації.

Тлумачення таємної інформації надається в Законі України «Про доступ до публічної інформації», за яким це «інформація, доступ до якої обмежується відповідно до частини другої статті 6 цього Закону, розголошення якої може завдати шкоди особі, суспільству й державі. Таємною визнається інформація, яка містить державну, професійну, банківську таємницю, таємницю досудового розслідування й іншу передбачену законом таємницю». Тож укладачі названого законодавчого акта виходять із класифікації видів таємниць, кожна з яких має свою сферу розповсюдження й передбачає обмежене коло осіб, обізнаних у такій таємниці. При цьому для фахівця у сфері аналітичної діяльності важливо розрізняти, що доступ до державної таємниці потребує наявності допусків, проведених за спеціально визначеними в законі процедурами. Доступ до інших таємниць регламентується або окремими законодавчими актами, або ж внутрішніми нормативами чи етичними (деонтологічними) нормами.

Так, інформація стосовно банківської таємниці регулюється ст. 1076 Цивільного кодексу України, а також ст. ст. 60–62 Закону України «Про банки і банківську діяльність». Згідно із Цивільним кодексом такою інформацією є таємниця банківського рахунка, операції за рахунком і відомості про клієнта. Більш деталізовано цей вид інформації представлений у Законі України «Про банки і банківську діяльність». По-перше, надається визначення банківської таємниці, згідно з яким це «інформація щодо діяльності та фінансового стану клієнта, яка стала відомою банку в процесі обслуговування клієнта та взаємовідносин із ним чи третім особам при наданні послуг банку». По-друге, до зазначеного додається суттєвий перелік відомостей, які також потрапляють до категорії таємної інформації: 1) відомості про банківські рахунки клієнтів, зокрема кореспондентські рахунки банків у Національному банку України; 2) операції, які були проведені на користь чи за дорученням клієнта, здійснені ним угоди; 3) фінансово-економічний стан клієнтів; 4) системи охорони банку та клієнтів; 5) інформація про організаційно-правову структуру юридичної особи – клієнта, її керівників, напрямами діяльності; 6) відомості стосовно комерційної діяльності клієнтів чи комерційної таємниці, будь-якого проекту,

винаходів, зразків продукції й інша комерційна інформація; 7) інформація щодо звітності по окремому банку, за винятком тієї, що підлягає опублікуванню; 8) коди, що використовуються банками для захисту інформації. Сюди ж належить інформація про банки чи клієнтів, що збирається під час проведення банківського нагляду.

Окрім місце в характеристиці інформації, що містить банківську таємницю, займають відомості, зібрани для використання з метою банківського нагляду або запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, чи фінансуванню тероризму. Проте Законом оговорюється, що положення ст. 60 не поширюються на ту інформацію, яка підлягає публікації. Перелік таких даних установлюється Національним банком або додатково на власний розсуд самим банком. Це означає, що під час здійснення аналітичної діяльності фахівець повинен орієнтуватися на оприлюднені відомості й чітко розуміти, що саме потрапляє до інформації з обмеженим доступом у сфері банківської таємниці.

Не менш важливою є й обізнаність із особливостями роботи з комерційною таємницею. Її визначення міститься в ст. 505 Цивільного кодексу України: «Комерційною таємницею є інформація, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв'язку із цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючим обставинам заходів щодо збереження її секретності, ужитих особою, яка законно контролює цю інформацію». У тексті конкретизується, що комерційна таємниця може міститися у відомостях технічного, організаційного, комерційного, виробничого й іншого характеру.

У Цивільному кодексі комерційна таємниця розглядається в контексті прав інтелектуальної власності. Тож право на використання комерційної таємниці встановлюється особою, якій належать майнові права інтелектуальної власності. Саме ця особа може дозволяти застосовувати таку інформацію або ж перешкоджати неправомірному розголошенню, збиранню чи використанню комерційної таємниці.

Суміжним із зазначеним вище поняттям є «ноу-хау». Закон України «Про інвестиційну діяльність» відносить це запозичення до категорії інтелектуальних цінностей і тлумачить як «сукупність технічних, технологічних, комерційних та інших знань, оформленіх у вигляді технічної документації, навиків і виробничого досвіду, необхідних для організації того чи іншого виду виробництва, але не запатентованіх». Тож аналітику під час здійснення ним професійної діяльності слід також мати на увазі, що досліджувана ним інформація повністю або частково може потрапляти до категорії «ноу-хау», а значить – знаходиться в режимі правового регулювання.

Цивільно-правовий аспект визначення сутності поняття «інформація з обмеженим доступом», комерційної таємниці, охорона авторських прав,

відповіальність за незаконні дії з відомостями, що становлять банківську або комерційну таємниці, доволі плідно вивчалися вітчизняними науковцями. Серед досліджень, які можуть сформувати правовий складник компетенцій аналітика, слід особливо виділити роботи щодо цивільно-правової охорони авторських прав в умовах розвитку інформаційних технологій [15], інформації з обмеженим доступом як об'єкта цивільних прав [16], цивільно-правового аспекту права на комерційну таємницю [17], кримінальної відповіальності за незаконні дії з відомостями, що становлять комерційну або банківську таємницю [18] та ін.

Окремою категорією інформації з обмеженим доступом є та, що зберігається в інформаційно-телекомунікаційних системах. Режим доступу до неї регламентується Законом України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», а також «Положенням про Адміністрацію Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України», затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 03.09.2014 р. Сам режим доступу трактується як «умови отримання користувачем можливості обробляти інформацію в системі та правила обробки цієї інформації» [19; 20].

Суттєвий сегмент інформації з обмеженим доступом складають окрім відомості, що належать до правничої діяльності й певних юридичних дій. Сюди потрапляють передбачені Кримінальним процесуальним кодексом України таємниця спілкування (ст. ст. 7, 14), таємниця листування (ст. 14), таємниця сповіді, таємниця нарадчої кімнати (ст. 224), таємниця наради суддів (ст. 367).

Ст. 22 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» закріплює поняття адвокатської таємниці – це «будь-яка інформація, що стала відома адвокату, помічнику адвоката, стажисту адвоката, особі, яка перебуває в трудових відносинах з адвокатом, про клієнта, а також питання, з яких клієнт (особа, який відмовлено в укладенні договору про надання правової допомоги з передбачених цим Законом підстав) звертався до адвоката, адвокатського бюро, адвокатського об'єднання, зміст порад, консультацій, роз'яснень адвоката, складені ним документи, інформація, що зберігається на електронних носіях, та інші документи й відомості, одержані адвокатом під час здійснення адвокатської діяльності».

У законодавстві передбачена й нотаріальна таємниця, визначення якої міститься у ст. 8 Закону України «Про нотаріат»: «сукупність відомостей, отриманих під час учинення нотаріальної дії або звернення до нотаріуса зainteresованої особи, у тому числі про особу, її майно, особисті майнові та немайнові права й обов'язки тощо».

Ст. ст. 226–228 Сімейного кодексу України встановлюється режим правового регулювання таємниці усиновлення. Таємниця розповсюджується на осіб, які перебувають на обліку тих, хто бажає усиновити дитину; на усиновлювачів; на особу, яка була усиновлена; осіб, які у зв'язку з виконанням службової інформації володіють цими відомостями. Названим Кодексом західлюється забезпечення вказаної таємниці.

Окремою категорією інформації з обмеженим доступом є медичні відомості. «Основами законодавства України про охорону здоров'я» передбачене право пацієнта на таємницю про стан здоров'я (ст. 391), а також закріплений обов'язок збереження лікарської таємниці (ст. 40). Окремо зауважено, що під час використання в науково-дослідній роботі інформації, що становить лікарську таємницю, має забезпечуватися анонімність пацієнта. Надаючи офіційне тлумачення окремих положень Закону України «Про інформацію», Конституційний суд України визначає, що «медична інформація, тобто свідчення про стан здоров'я людини, історію її хвороби, про мету запропонованих досліджень і лікувальних заходів, прогноз можливого розвитку захворювання, у тому числі й про наявність ризику для життя й здоров'я, за своїм правовим режимом належить до конфіденційної, тобто інформації з обмеженим доступом».

Висновки. Отже, нормативно-правове забезпечення реалізації гуманітарно-правових аспектів адміністративної діяльності базується на широкому спектрі законодавчих актів (від Конституції України, кодексів, окремих законів), є багатоплановим і становить правові засади адміністративної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України від 28.06.1996 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Про Національний архівний фонд та архівні установи: Закон України від 24.12.1993 р. (редакція від 21.05.2015 р.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3814-12>.
3. Кушакова Н. Конституційне право на інформацію в Україні (порівняльний аналіз): дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02; Кіївський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2003. 243 с.
4. Марценюк О. Теоретико-методологічні засади інформаційного права України: реалізація права на інформацію: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07; Кіївський національний ун-т внутрішніх справ. К., 2009. 22 с.
5. Нестеренко О. Право на доступ до інформації в Україні: конституційно-правовий аспект: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. Х., 2008. 239 с.
6. Дика Ю. Адміністративно-правові засади регулювання обмежень прав громадян на екологічну інформацію: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07; Національний аграрний ун-т. К., 2008. 193 с.
7. Марущак А. Інформаційне право: доступ до інформації: навч. посіб. для студ. ВНЗ. К.: КНТ, 2007. 531 с.
8. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. (від 01.05.2015 р.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/2939-17>.
9. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. (редакція від 21.05.2015 р.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/2297-17>.
10. Бааронов А. Права человека и защита персональных данных. К.: Госкомитет связи и информатизации Украины, 2000. 280 с.
11. Брижко В. Організаційно-правові питання захисту персональних даних: дис. ... канд. юрид. наук:

- 12.00.07; Науково-дослідний центр правової інформатики Академії правових наук України. К., 2004. 251 с.
12. Благодарний А. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про державну таємницю: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07; Національна академія Служби безпеки України. К., 2006. 200 с.
13. Самойлова О. Кримінально-правова характеристика передачі або збирання відомостей, що становлять конфіденційну інформацію, яка є власністю держави: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08; Харківський національний ун-т внутрішніх справ. Х., 2006. 229 с.
14. Шлома Г. Адміністративно-правове забезпечення службової таємниці в органах внутрішніх справ України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07; Дніпропетровський держ. ун-т внутрішніх справ. Д., 2008. 286 с.
15. Вашинець І. Цивільно-правова охорона авторських прав в умовах розвитку інформаційних технологій: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03; НАН України, Інститут держави і права ім. В.М. Корецького. К., 2006. 179 с.
16. Кулініч О. Інформація з обмеженим доступом як об'єкт цивільних прав: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03; Одеська національна юридична академія. О., 2006. 200 с.
17. Носік Ю. Права на комерційну таємницю в Україні (цивільно-правовий аспект): дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2006. 221 с.
18. Харламова С. Кримінальна відповідальність за незаконні дії з відомостями, що становлять комерційну або банківську таємницю: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08; Київський національний ун-т внутрішніх справ. К., 2007. 221 с.
19. Ліпкан В., Сопілко І., Кір'ян В. Правові засади розвитку інформаційного суспільства в Україні: монографія / за заг. ред. В. Ліпдана. К.: ФОП О.С. Ліпкан, 2015. 664 с.
20. Ліпкан В., Залізняк В. Систематизація інформаційного законодавства України: монографія / за заг. ред. В. Ліпдана. К.: ФОП О.С. Ліпкан, 2012. 304 с.

Мандзюк О.А. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ АСПЕКТИ АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття присвячена нормативно-правовому забезпеченню реалізації основних аспектів аналітичної діяльності. Подане авторське бачення аспектів реалізації аналітичної діяльності. Проаналізоване законодавство України, норми якого прямо чи опосередковано регулюють окремі аспекти аналітичної діяльності у сфері інформаційних відносин. Здійснений детальний огляд кожного окремого нормативно-правового акта в цій сфері.

Ключові слова: інформація, аналітика, аналітична діяльність, інформаційні відносини, нормативно-правове забезпечення, правове регулювання.

Мандзюк О.А. НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ РЕАЛИЗАЦИИ ОСНОВНЫХ АСПЕКТОВ АНАЛИТИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Статья посвящена нормативно-правовому обеспечению реализации основных аспектов аналитической деятельности. Предоставлено авторское видение аспектов реализации аналитической деятельности. Проанализировано законодательство Украины, нормы которого прямо или косвенно регулируют отдельные аспекты аналитической деятельности в сфере информационных отношений. Осуществлен подробный обзор каждого отдельного нормативно-правового акта в этой сфере.

Ключевые слова: информация, аналитика, аналитическая деятельность, информационные отношения, нормативно-правовое обеспечение, правовое регулирование.

Mandziuk O.A. NORMATIVE AND LEGAL PROVISION OF IMPLEMENTATION OF THE MAIN ASPECTS OF ANALYTICAL ACTIVITY

The article is devoted to the normative-legal support for the implementation of the main aspects of analytical activity. The author's vision of the aspects of the implementation of analytical activities is provided. The Ukrainian legislation is analyzed which rules directly or indirectly regulate certain aspects of analytical activity in the field of information relations. A detailed review of each individual legal act in this area has been carried out.

Key words: information, analytics, analytical activity, information relations, normative-legal support, legal regulation.